

Innhold

Forord	9
Kapittel 1 Problemstillinger	11
Kapittel 2 Ugyldighetspanoramaet	16
2.1 Klassisk ugyldighetsvinkel	16
2.2 Eckhoffs koblingssentralmodell	18
2.3 Kritiske syn på koblingssentralmodellen	20
Kapittel 3 Hvor hører forhold som god tro, forventning, innrettelse mv. rettsystematisk best hjemme?	25
3.1 Primære, sekundære og tertiære ugyldighetsmomenter ..	26
3.2 Begrepet tertiære momenter	27
3.3 Ugyldighetsmomenter eller omgjøringsmomenter mv.? ..	28
3.4 Relevans <i>både</i> for uvirksomhet og for andre rettsfølger?	29
3.5 Mellomløsninger	37
3.6 Plasseringen av tertiære momenter i den norske forvaltningsloven fra 2025	39
Kapittel 4 Foreløpig gyldighet: Rettssituasjonen i uvisshetsintervallet	41
4.1 Tilvante rettsforestillinger	42
4.2 Ingen endret rettsposisjon i uvisshetsintervallet i den nye, norske forvaltningsloven	47
Kapittel 5 Begrepet «omgjøring»	49
Kapittel 6 Plikt til å omgjøre «ugyldige» vedtak	52
6.1 Må «ugyldig» tyngende vedtak alltid, aldri eller noen ganger omgjøres?	52
6.10 «Nullitets»-slutninger	52

6.11	Omgjøringsplikt som utgangspunkt og hovedregel	56
6.12	Unntak fra omgjøringsplikt.	58
6.13	Omgjøringsplikten etter den norske forvaltningsloven fra 2025	61
6.2	Plikt til å omgjøre «ugyldige» <i>begunstigende</i> vedtak?	62
6.20	Forskjellen på å vinne rett og å slippe å få vedtak omgjort.	63
6.21	Er omgjøringsplikt hovedregelen etter dagens ulovfestede rett også når avgjørelsen var til gunst?	65
6.22	Omkalfatres rettssituasjonen i den nye, norske forvaltningsloven?	73
Kapittel 7 Omgjøringsrett og omgjøringsskjønnet.		75
7.1	Omgjøringsadgangen	75
7.10	Standpunkter i rettslitteraturen	76
7.11	Tilsier rettskildebildet innskrenkende tolking?	77
7.2	Lovens «kan»-skjønn	81
7.3	Mellomtilstandene omgjøringsrett og «kan»-skjønn fjernes i norsk forvaltningslov fra 2025	83
Kapittel 8 Tilgrensende temaer til omgjøring		87
8.1	Revurdering?	87
8.2	Gjenopprettelse	92
8.20	Forholdet mellom ugyldighet, omgjøring og gjenopprettelse	92
8.21	Hvor langt rekker gjenopprettelsesplikten?	93
8.3	Lovliggjøring	98
8.30	Lovliggjøringsterminologien i dagens rettssituasjon	98
8.31	Ny, norsk forvaltningslov <i>gjør gyldig</i> avgjørelser som ikke trenger å oppheves	103
Kapittel 9 Ansvarssanksjoner		104
9.1	Uvirksomhet er verken nødvendig eller tilstrekkelig til å påføre myndighetsansvar	104
9.10	Forbindelsen mellom ugyldighet, straff og disiplinæransvar	104

9.11	Uvirksomhet er verken nødvendig eller tilstrekkelig for å få erstatning	104
9.12	Oppmerksomheten blir rettet feil sted	105
9.2	Tertiære momenters betydning for myndighetsansvar . . .	106
9.20	Tertiære forhold er i hovedsak irrelevant for spørsmål om straff og disiplinæransvar	106
9.21	Hva betyr tertiære forhold for erstatningsansvaret?	107
9.3	Ansvarsgrunnlaget	107
9.30	De subjektive kravene til straff og disiplinærtiltak	107
9.31	Det erstatningsrettslige ansvarsgrunnlaget	108
9.4	Erstatning forutsetter økonomisk tap	109
9.5	Årsakskravets betydning for ansvarsfølgene	110
9.50	Årsakskravet er betydningsløst for straff og disiplinærsanksjoner	110
9.51	Kravet til årsakssammenheng i erstatningssaker . . .	110

Kapittel 10 EU-/EØS-rettslige krav til rettsfølger av

EU-/EØS-strid	112
10.1 Forskjellen på EU-/EØS-brudd og hvilke krav fellesskapsretten stiller til rettsfølger: Hva er hva?	112
10.2 EØS-kravenes rekkevidde	114
10.3 Håndhevelsessystemet når forvaltningsavgjørelsen strir mot EU-/EØS-kravene	116
10.4 Det fellesskapsrettslige reparasjonskravet	118
10.5 Hva innebærer det at EU-/EØS-bruddet må bli reparert?	120
10.50 Ugyldighetsfølgen ved EU-/EØS-brudd	122
10.51 Andre rettsfølger av EU-EØS-brudd	126
10.52 Etterfølgende lovlighetsbedømmelse	133

Kapittel 11 Rettsfølger av systemsvikt 135

11.1 Hva systemsvikt er	135
11.2 Rettsfølger av systemsvikt	138
11.20 Rettsfølger for domstolene	139
11.21 Rettsfølger av systemsvikt for andre kontrollinstanser	141
11.22 Rettsfølger for ansvarshavende myndigheter	142

11.23	Interne rettsfølger i systemsviktens kjølvann	143
11.24	Forvaltningens erstatningsansvar ved systemsvikt	144
11.25	Egne EU-/EØS-rettslige systemsviktfølger?	145
 Kapittel 12 Vidvankefarene og vidvankestedene		
– en sammenfatning		148
12.1	Vidvanke I: Begrepsjuss som skygger for realitetsforståelse	148
12.2	Vidvanke II: Streng, men uoversiktlig og usikker EØS-rettslig reparasjonsplikt	152
12.3	Vidvanke III: Tilbakeskrittet i den norske forvaltningsloven fra 2025	154
12.4	Vidvanke IV: Systemsvikt og systemsviktfølger havner i bakleksen	155
 Kapittel 13 Konklusjoner		157
 Noter		161
 Litteraturregister		170
 Rettspraksis mv.		176